

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 17/2014 rd

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2015—2018

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 april 2014 statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2015—2018 (SRR 4/2014 rd) till finansutskottet för beredning och beredde samtidigt de övriga fackutskotten möjlighet att lämna utlåtande om ärendet till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ekonomidirektör Mika Niemelä och industriråd Marja-Riitta Pihlman, arbets- och näringsministeriet
- överinspektör Mikko Saarinen, finansministeriet
- forskningschef Markku Kotilainen, Näringslivets Forskningsinstitut ETLA

- direktör Seija Ilmakunnas, Löntagarnas forskningsinstitut
- rådgivare Helvi Kinnunen, Finlands Bank
- direktör Ilona Lundström, Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer
- direktör Jouni Hakala, Finlands industriinvestering Ab
- verkställande direktör Anita Muona, Finlands Exportkredit Ab, som representant för Finnvera Abp
- ekonomisk expert Simo Pinomaa, Finlands Näringsliv rf
- verkställande direktör Markus Suomi, Finpro ry.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av
— Företagarna i Finland rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2015—2018 har utarbetats under omständigheter då globaliseringen har försvagat de nationellt fungerande klustren och specialiseringen och konkurrensen har ökat. Förändringen av konsumentbeteendet och kostnadsstrukturerna har varit oväntat svår inom de traditionellt starka områdena i finländsk ekonomi. Ändå ser vi tecken på att recessionen håller på att övergå i

en svag tillväxt. Företag utnyttjar allt mer konkurrensfördelarna i olika länder och regioner vilket bidrar till att minska möjligheterna hos företagens hemstater att lita till prognoser för skatteinflödet baserade på historisk kunskap.

I Finland är de stora företagens andel av samhällsekonomin anmärkningsvärt stor medan de medelstora företagen har en relativt liten andel jämfört med våra främsta jämförelseländer (Tyskland och Sverige). Den här strukturen är

ägnad att stärka inflytandet av enskilda företags affärslösningar på vår ekonomi. Ett mål för vår näringspolitik måste därför vara att förbättra omvärldsvillkoren för våra små och medelstora företag. För att öka de små och medelstora företagens internationella kanaler och sätta fart på exporten introduceras enligt ramplanen ett nytt finansieringsinstrument som ska ge företagen stöd i att skaffa konsult hjälp för att komma ut på den internationella marknaden. Ekonomiutskottet ställer sig positivt till åtgärder för att främja små och medelstora företags exportsträvanden, jämte uppdatering av stödsystem. Utskottet anser att det viktigaste i sammanhanget är att satsa på forskning, utveckling och innovation och att stödja risktagning.

Ekonomiutskottet har i tidigare ställningstaganden (EkUU 14/2014 rd — SRR 7/2013 rd, EkUU 31/2013 rd — SRR 6/2013 rd, EkUU 28/2013 rd — RP 112/2013 rd) betonat betydelsen av en stabil och förutsägbar författningsgrund vid skapandet av en gynnsam omvärld för företagsamhet. Det är viktigt att olika incitament är konsekventa och att olika åtgärder inte undergräver varandra. Författningsgrunden måste utvecklas på lång sikt och med målet att företagen då de fattar beslut om investeringar kan förutse vilka totalekonomiska konsekvenser de långsiktiga besluten ger. Att våra incitament är konsekventa blir allt viktigare när ramarna för våra offentliga finanser stramas åt.

Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att det råder samsyn inom statsrådet om effekterna av olika former av incitament såväl för näringslivet som för statsfinanserna. Att samarbetet mellan våra myndigheter fungerar är helt väsentligt för att vår näringspolitik ska nå framgång. Behovet att samordna funktionerna konkretiseras särskilt i hur tillståndsförvaltningen i anknytning till vår näringsverksamhet ordnas. Vid utskottets utfrågning av sakkunniga har det framkommit att överlappande tillståndssystem för den som ansöker kan leda till att processen räcker så länge att ett erhållit tillstånd blir outnyttjat. Dessutom kan myndigheten tvingas samla in data flera gånger om, och arbetsbördan kan bli oskälig för enskilda tjänstemän i expertställning. Produkti-

vit och genomslag måste eftersträvas med hänsyn till resursfrågorna men också med hänsyn till de möjligheter till synergieffekter mellan myndighetsfunktionerna som ingår i omläggningen av verksamhetssätten. Ekonomiutskottet välkomnar de aktuella projekten för att utveckla tillståndssystemen och samverkan mellan myndigheter.

I ett europeiskt perspektiv är den finländska industrin exceptionellt energiintensiv. Besluten i fråga om energiproduktion påverkar därför näringslivet extra mycket. I ramplanen har bedömningarna av produktionsstödet för förnybar energi uppdaterats bland annat med anledning av besluten om beskattningen. Ekonomiutskottet anser att besluten om beskattningen är välgrundade och bedömer att de också stödjer målen för nationell självförsörjning i fråga om energi.

En fungerande finansmarknad är ett av de viktigaste elementen i företagens omvärld. Utfrågningen av de sakkunniga gav delvis motsäggelsefull information om det aktuella läget inom företagsfinansieringen. Det förefaller att finnas ett behov på marknaden dels för effektivare användning av de nuvarande instrumenten, dels för helt nya finansiella modeller. Det program för tillväxtfinansiering som inleddes 2013 fortsätter och för detta ändamål reserveras i den aktuella ramplanen för statsfinanserna för kapitaliseringen av Finlands Industriinvestering Ab 30 miljoner euro per år. De olika instrumenten för företagsfinansiering utvecklas så att fokuseringen förskjuts från direkta företagsstöd till instrument som ger utdelning. Ekonomiutskottet anser att denna princip pekar i rätt riktning.

Satsningar på forskning och utveckling i budgeten har minskat under de senaste åren. Ekonomiutskottet uttrycker oro över denna trend. Antagligen syns effekten av minskningen särskilt i samprojekt som kräver utvecklingsarbete hos små och medelstora företag, då den offentliga förvaltningens betydelse som tillhandahållare av möjligheter till sådana projekt minskar. Ekonomiutskottet vill betona att det är uttryckligen kompetens i fråga om nya teknologiska initiativ och kommersialisering av innovationer som har en särskild potential för att ersätta de arbetstill-

fällen som Finland har förlorat genom omställningarna i den ekonomiska strukturen.

Ställningstagande

Ekonomiutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 13 maj 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
medl. Lars Erik Gästgivers /sv (delvis)
Teuvo Hakkarainen /saf
Antti Kaikkonen /cent (delvis)
Johanna Karimäki /gröna (delvis)
Pia Kauma /saml (delvis)
Jukka Kärnä /sd (delvis)
Eero Lehti /saml (delvis)

Päivi Lipponen /sd (delvis)
Jari Myllykoski /vänst
Martti Mölsä /saf (delvis)
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /cent (delvis)
Kaj Turunen /saf (delvis)
ers. Jukka Kopra /saml (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

Färsk utredningar från IMF och Europeiska kommissionen visar att ekonomin i Europa och särskilt i världen i övrigt åter visar en stigande trend. Men så är inte fallet i Finland.

Regeringen Katainen har varit oförmögen att vända Finlands ekonomiska utveckling i en bättre riktning. I hela världen hittade IMF bara fyra länder där ekonomin under innevarande år utvecklas svagare än i Finland. Hos oss minskar nationalproduktionen dessutom på årsnivå redan för tredje året. Vår efterkrigstida ekonomiska historia känner inte till någon annan lika långvarig ekonomisk nedgång.

Också industriproduktionen och exporten har krympt under en längre tid än någonsin förr. Investeringarna i Finland minskar. Endast den offentliga sektorn har vuxit, också den med stöd av lånade pengar. Beloppet på den offentliga skulden har således ökat med varje år som regeringen Katainen har förblivit vid makten, och samtidigt har den offentliga ekonomin visat fortsatt underskott; inkomsterna har varit klart mindre än utgifterna.

Följden har varit att arbetslösheten har ökat kraftigt. Det har påskyndats av nedskärningar av offentliga utgifter och av skatteförhöjningar. Denna onda cirkel av utarmning skulle ha krävt en starkare ekonomisk tillväxt. Men regeringens krafter har inte räckt till för att få i gång en sådan. Tvärtom.

Ändå är det ett villkor för att Finland ska resa sig att vi nu får till stånd en ny tillväxt. Regeringen säger sig placera 600 miljoner euro på tillväxt. Men sanningen är den att regeringen visserligen placerar ca 500 miljoner euro på åtgärder som stödjer tillväxten, men skär samtidigt genom andra åtgärder ner hundratals miljoner euro från objekt som vore nödvändiga för tillväxten. Så det blir ingenting av den påskyndade tillväxt som eftersträvas.

Centern anser att nyckelfaktorerna för en höjd tillväxt och sysselsättning är:

1. Att utnyttja finländska naturresurser och öka användningen av inhemsk energi samt att få fart på tekniken i branschen

Centern anser:

— Utnyttjandet av Finlands malm- och mineralpotential måste fås att öka igen. Malmförädling i Finland erbjuder stora möjligheter. När svaveldirektivet höjer kostnaderna för oförädlade produkter och när energileveransen säkerställs till konkurrenskraftigt pris lönar det sig att förädla malmer i Finland.

— Åtgärderna för att öka den industriella användningen av trä måste stärkas. Användningen av inhemskt trä måste snabbt fås upp till minst 65 miljoner kubikmeter. För att nå dit måste vi stimulera skogsbruket, få bort logistiska flaskhalsar och ta fram tillräcklig FoU-finansiering för att skapa nya innovationer inom branschen.

— Regeringen Katainens beslut om att öppna portarna för att låta stenkolk flöda in i landet måste återtas med det snaraste.

— Konkurrenskraften för torv och trä måste snabbt återställas.

— Regeringen måste förbinda sig att utöka den förnybara energin så dess andel redan under 2020-talet stiger över 50 procent.

2. Åtgärder för bättre produktivitet

Regeringen skär ner 260 miljoner euro från utbildning på andra stadiet. Under sina tre verksamhetsår kommer den att skära ner den offentliga innovationsfinansieringen med nästan 100 miljoner euro.

I sitt rambeslut utökar regeringen i stället universitetens rekapisering och anvisar i ringa mått enskild finansiering för forskning och utveckling.

Med avseende på bättre produktivitet tar nedskärningarna mer än de små ökningarna ger.

Centern anser:

— Särskilt den yrkesmässiga kompetensen måste stärkas.

— Nedskränningarna av finansiering som gäller att påskynda och kommersialisera innovationer och att lättare få ut dem på marknaden måste återtas. Samtidigt kan vissa av anslagen för rekaptalisering av universitet slopas.

— Att skära ner finansieringen från Tekes till företag just när företagens balansräkningar också i övrigt har tunnats ut håller på att minska också företagens egna FoU-satsningar betänkligt. I stället för rekaptaliseringen av universitet genom interna lösningar inom statskoncernens balansräkning måste nedskränningen av företagens FoU-finansiering stoppas.

3. Bättre förutsättningar för företagsamhet

Det är svårt att hitta en enda framställning i regeringens rambeslut som siktar på att förbättra de allmänna villkoren för företagsamhet och att lindra företagens administrativa börda.

Centern anser:

— Byråkratin kring att grunda företag måste lindras och grundandet måste göras enklare.

— Området för momslättnad måste utökas.

— Tröskeln för att anställa den första utomstående arbetstagaren måste sänkas.

— Beskattningen av personbolag och deras ägare samt yrkes- och affärsidkare måste lindras analogt med lindringarna för andra former av samfund.

— De indirekta arbetskraftskostnaderna måste lindras på viss tid genom förhandlingar med hjälp av finansiering från EMU-buffertar.

— Omedelbara åtgärder måste vidtas för att lindra tillståndsbyråkratin och företagens administrativa börda.

4. Flaskhalsarna i företagens finansiering måste bort och incentiven för tillväxt måste göras tillräckliga

Den europeiska finanskrisen har i hög grad ökat regleringen av finansmarknaden. Följden är att finansiärernas krav på säkerhet har ökat och företagens säkerhetsreserver har blivit svagare. Företagen har svårare att få lånemedel. Reger-

ingen höjer Finnveras finansieringsmöjligheter något i sitt rambeslut. Men inte tillräckligt.

Att Finlands ekonomi ligger risigt till och att attraktionskraften som investeringsobjekt är borta har också lett till att det är svårare att få finansiering i form av eget kapital. Regeringen föreslår i sitt rambeslut att Tes ska rekaptaliseras. Men inte tillräckligt.

Centern anser:

— Statsmakten måste snabbt och med tillräckligt omfattande åtgärder kompensera för marknadsbristerna både i utbudet av finansiering i form av eget kapital och i lånefinansiering.

— Finland behöver en eller flera tillväxtfonder främst i samband med Tes för att trygga kapitalförsörjningen för en ny tillväxt. För att rekaptalisera dem bör staten ta ansvar för flera hundra miljoner euro genom att finansiera detta huvudsakligen med inkomsterna på 1 900 miljoner euro som staten har meddelat att inflyter av försäljning av företagsegendom. För att säkerställa att fonderna får privat och tillräckligt placeringskapital måste staten vara redo för olika slags osymmetriska lösningar.

— Marknadsbristerna måste också minskas för den lånefinansiering som företagen behöver. De privata finansiärernas risktäckningskapacitet har minskat. Under övergångstiden måste staten genom att utöka Finnveras befogenheter och risktäckningskapacitet ta ett större ansvar för att täcka marknadsgapet. Särskilt stort är behovet av finansiering för företagen i anknytning till strukturreformen.

5. Arbetsinsatsen måste fås att öka

Finlands sysselsättningsnivå har fastnat vid ca 68 procent. När befolkningen blir äldre minskar arbetsinsatsen. I fjol gjordes i Finland ca 200 miljoner arbetstimmar mindre än 1985, trots att vi i dag har ca 20 000 fler personer i arbetsför ålder än 1985. Regeringen Katainen har helt överlåtit avgörandena om längre karriärer till arbetsmarknadsorganisationerna och nästa riksdag.

Centern anser att besluten om längre karriärer och höjd sysselsättningsnivå måste påskyndas.

6. De regionalt betingade nedskärningarna av företagsfinansieringen är oskäligen

Parallellt med de allmänna svårigheterna med företagets finansiering minskar också de regionalt betingade stöden för företag, och procenttalen för stöden går ner. Samtidigt har regeringen Katainen godkänt att regionala stöd också i stor skala fortsättningsvis betalas ut i EU:s medlemsländer vilkas ekonomi har vuxit och fortsätter att växa betydligt bättre jämfört med Finlands krympande ekonomiska utveckling. Nu kan företag i länder i östra Mellaneuropa få offentlig finansiering för investeringar eller utvecklingsprojekt på upp till 45 procent. Till och med storföretag kan få stöd på upp till 25 procent. Hos oss får storföretagen inget stöd alls och även stöden för de mindre företagen är radikalt mindre. Följden är snedvridning av konkurrensen och att vi förlorar innovativ kapacitet till utlandet.

Antalet regioner med rätt till stöd minskar betydligt i Finland från den 1 juli. Från Pihtipudas söderut hör en stor del av Finland från juli till samma företagsstödsområde som bl.a. Paris och London.

Centern anser att de stora skillnaderna i förutsättningar för företagsverksamhet i de olika delarna av landet måste minskas genom att vi med nationella medel ser till att de regionala företagsstöden räcker till.

7. Finland behöver en industripolitisk strategi

Finlands industriella produktion krymper för tredje året. Hela branscher förfaller. Landets regering har varit rådlös både när det gäller att se problemen och när det gäller att eliminera tydligt iakttaga flaskhalsar. Särskilt de industriella möjligheterna har lämnats obeaktade, möjligen med undantag för cleantech.

Centern anser:

— Finland behöver snabbt en industristrategi som kan peka ut Finlands industriella möjligheter, våra starka sidor både i fråga om råvaror och kompetens.

— Strategin ska definiera åtgärderna för att bl.a. höja nivån på innovationspolitiken, företagsfinansieringen, logistiken, exporten och de internationella kontakterna.

8. Program för att främja företagsamhet med samlade åtgärder för små och medelstora företag

Det blir mer spänst i att på lång sikt främja de ovan beskrivna företagsamhetsrelaterade ärendena om åtgärderna samlas i ett separat företagsamhetsprogram. Centern ställer sig bakom ett sådant.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 13 maj 2014

Mauri Pekkarinen /cent
Antti Kaikkonen /cent
Arto Pirttilahti /cent

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Allmänt

Sannfinländarna anser att regeringens allmänna finanspolitiska linje är felaktig. Trots att vi i fråga om anpassningens totalbelopp är i stort sett ense med regeringen anser vi inte att regeringens starkt degressiva anpassningsåtgärder är förnuftiga i det aktuella ekonomiska läget. Det är särskilt svårt att förstå därför att regeringens tveklöst främsta strukturreform, vårdreformen, precis har rots i hamn med stöd av oppositionen. Detta beslut gav regeringen en viss marginal när det gäller att anpassa statsfinanserna.

För att få skuldsättningen att minska beslutar regeringen skärpa finanspolitiken kännbart åren 2015—2018. Anpassningsåtgärderna ska genomföras med betydande framförhållning. År 2015 vidtas nya anpassningsåtgärder för 3,3 miljarder euro, 2016 för ytterligare 600 miljoner euro, år 2017 för ytterligare 300 miljoner euro och 2018 för ytterligare 200 miljoner euro. Det är klart att en så här stark åtstramningspolitik påverkar både sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten mycket negativt.

Hetemäkis expertgrupp föreslog att tilläggsanpassningen skulle slås ut jämnt över tre år, och den internationella valutafonden IMF har för sin del föreslagit en anpassning som småningom stramas åt allt eftersom den ekonomiska tillväxten tilltar. Det är svårt att förstå varför regeringen inte har följt de ekonomiska experternas råd. Den ekonomiska tillväxten väntas fortfarande under de närmaste åren vara mycket svag, och på grund av situationen i Ukraina kan också de nuvarande prognoserna visa sig vara överoptimistiska. Regeringens kraftigt degressiva nedskärnings- och skatteförhöjningspolitik kommer att förstöra också de här små spirande antydningarna till tillväxt.

Vi är också besvikna över att regeringen inte förmådde driva en djärvare linje i fråga om

strukturreformerna. På så sätt kunde vi ha minskat behovet av anpassning avsevärt.

Energipolitik

Det är lätt att avläsa resultaten av regeringens misslyckade energipolitik i statistiken. I fjol ökade användningen av kol med nästan en femtedel trots att totalkonsumtionen av energi samtidigt sjönk. Regeringen Katainens överilade beslut att skära ned stödet för inhemsk bioenergi, däribland torv och träbaserad energi, har lett till att det nu är förmånligare att producera kondensel med stenkolk än med ved. Regeringens felaktiga energipolitik hotar minska antalet arbetstillfällen betydligt inom en bransch som ger över 16 000 finländare jobb. Samtidigt hotar den försvaga Finlands självförsörjning på energiområdet. Såväl ekonomin som miljön lider till följd av regeringens fullständigt misslyckade energipolitik.

Sannfinländarna anser att vi bör dra streck över vår nuvarande energipolitik som främst gynnar ryssarna och uppställa som mål för vår energipolitik en inhemsk energi till skäligt pris. Vi har en efterfrågan för 8,5 miljarder euro på energiprodukter som vi inte kan svara på fullt ut med inhemska krafter på grund av brister i beskattningen, stödpolitiken, regleringen och infrastrukturen. Genom att höja det inhemska inslaget i vår energiproduktion kan vi därför främja landets ekonomiska tillväxt och få till tiotals tusen nya jobb.

Regeringens beslut att återta tilläggsförhöjningen av beskattningen på torv pekar åt rätt håll, men räcker inte tillnärmelsevis till för att förbättra den inhemska bioenergens konkurrenskraft. Därför bör beskattningen på torv återställas till 2012 års nivå och samtidigt bör stödet för skogsflis höjas. Handläggningen av nya tillstånd för torvmyrar måste också bli snabbare. Vi ser dessutom en betydande potential i en decentraliserad produktion av energi i liten skala, och vi är redo att satsa på t.ex. ett smart elnät

som möjliggör elöverföring i två riktningar. Dessutom anser sannfinländarna att kostnadseffektivitet i fråga om energiproduktion är en viktig sak. Därför måste samhällsstöden i stället för inmatningstariffer prioritera finansiering av forskning, produktutveckling, investeringar och kommersialisering.

Utöver inhemsk produktion siktar sannfinländarnas energipolitik på ett skäligt pris på energi. Industrin i vårt land är energiintensiv; för att vår konkurrenskraft ska kunna tryggas måste energipriset vara konkurrenskraftigt. Därför kan vi inte godkänna regeringens beslut att åter höja energibeskattningen. Också den vettlösa windfallskatten bör återtogs med det snaraste.

Företags- och innovationspolitik

Det nuvarande systemet med företagsstöd är bevisligen mycket ineffektivt och gagnar främst Nokia och andra storföretag, som lätt kunde få marknadsfinansiering för sina projekt. Företagsstöden har fått formen av en komplicerad projektfinansiering som endast stora och starka företag kan utnyttja medan de små och medelstora löper stor risk att bli utan pengar. Att företagsstöden är ineffektiva har observerats också i en rapport av arbets- och näringsministeriet. Enligt den skulle systemet med företagsstöd fungera betydligt bättre om ineffektiva stöd avskaffades och stödet inriktades på näringspolitiskt viktiga objekt. Om rapportens rekommendationer följs väntas statens utgifter för stöd att minska med 200–250 miljoner euro, så en effektivisering av företagsstödssystemet kan ge avsevärt större insparingar än de som regeringen nu håller på att genomföra.

Sannfinländarna ser positivt på regeringens beslut om ökat rekapitalisering för Finlands Industriinvestering Abp och Finnvera Abp i en situation där vår företagsfinansiering står inför problem. Vi stödjer också ytterligare satsningar på Tekes kapitalplaceringar samt det nya finansieringsinstrumentet som ska tas i bruk för att öka de små och medelstora företagens internationella kontakter och få fart på exporten. Men vi anser att de föreslagna summorna är för små. Vi anser att en större andel av de ca 1,9 miljarder

euro som fås in för försäljning av statlig egendom bör riktas på detta objekt.

Sannfinländarna vill påminna om att en förbättrad ekonomisk tillväxt kräver en livskraftig företagssektor. Vi behöver nya åtgärder som stöd för företagsamheten. Under de tio senaste åren har i praktiken alla nya arbetstillfällen uppkommit inom SMF-sektorn och i synnerhet inom små företag med mindre än fem anställda. Vi anser att nya och växande företag måste stödjaskattemässigt bättre än nu. Den nedre momsgränsen bör enligt vår åsikt höjas till 20 000 euro, och taket för det s.k. lättnadsområdet bör höjas till 40 000 euro. Likaså föreslår vi åtminstone på försök på viss tid en företagsbeskattning av s.k. estnisk modell för tillväxtföretag som bidrar till sysselsättningen. Sänkningen av samfundsskatten som trädde i kraft i början av året tjänar inga andra än aktiebolagen, så vi menar att en liknande skattemorot måste ges också de övriga bolagsformerna. Också vår konkurslagstiftning kräver snabba reformer.

Vi anser också att regeringen för slutet av perioden måste ta upp som spetsprojekt att göra vår uppsvällda tillståndsbyråkrati smidigare. Ingen vinner på att vettiga investeringar i värsta fall står stilla i årtal på grund av tillstånds- och besvärprocesser. Tillståndsprocesserna bör i möjligaste mån klaras av med ett enda tillstånd över en disk genom utveckling av t.ex. principen med ett tillstånd för hanteringen av investeringstillstånd. I så fall skulle samtliga tillstånd och beslut som gäller planläggning, byggande, inledning av verksamhet och offentlig finansiering samlas till ett tillstånd. På samma sätt bör besvärprocesserna göras snabbare genom övergång till principen med ett enda besvär alltid när det kan göras utan att medborgarens rättssäkerhet äventyras.

Försäljning av statens egendom

Regeringen har också beslutat att sälja statlig egendom för ca 1,9 miljarder euro. Av denna summa ska 600 miljoner euro användas för olika tillväxt- och stimulansprojekt och återstoden för återbetalning av statsskulden. Vi stöder att icke strategisk egendom säljs t.ex. för finansiering av

vägprojekt eller för rekapitalisering av tillväxtfonder, så att statens balansräkning åter sätts i arbete. Att sälja statlig egendom för att återbeta- la skulden anser vi däremot i nuläget vara van- sinne. T.ex. Statens pensionsfonds placeringar har under de senaste tio åren gett en årsavkast- ning på i genomsnitt 5,4 procent och Solidium ger ännu mer. Finska staten får däremot för när- varande lån på tio år med två procents ränta. Sta- ten håller således på att sälja egendom som av-

kastar klart mer än räntan på statsskulden för att återbetala skulden. Hållbarhetsgapet blir inte bättre med ett sådant knep; det försvagas mil- jardvis.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 13 maj 2014

Kaj Turunen /saf
Teuvo Hakkarainen /saf
Martti Mölsä /saf

AVVIKANDE MENING 3

Motivering

En av den offentliga sektorns främsta utmaningar just nu är att vända riktningen på den ekonomiska utvecklingen som har varit svag sedan 2008. Nationalekonomin har under denna tid lidit av problem som låg nivå på investeringar i hemlandet, svag utveckling av sysselsättningen och att betydande industribranscher är hotade. Positiva nyheter om investeringsplaner inom skogsindustrin låter oss skymta ljus i ändan av tunneln, men hoppet är ännu skört.

Viktigast just nu är att finna nycklarna till tillväxten och sysselsättningen. Däremot är det viktigaste målet i planen för de offentliga finanserna 2015—2018 att sanera statsfinanserna utan insikt om att det viktigaste är att sanera och få fart på samhällsekonomin i sin helhet. De anpassningsåtgärder på 3,3 miljarder euro som beräknas för 2015 gör att linjen blir ytterst stram; en stram finanspolitik ges alltså förtur framom en linje som stimulerar ekonomin.

Strävan efter att balansera statsfinanserna är i sig förståelig, men den borde inte få äventyra den inhemska efterfrågan och förutsättningarna för återhämtning. En åtstramanade finanspolitik i kombination med ovilja att öka de offentliga investeringarna är ägnad att förtära förutsättningarna för tillväxten. Åtgärder som skär ner den inhemska efterfrågan kan också öka budgetunderskottet då skatteinkomsterna minskar och arbetslösheten ökar till följd av svagare efterfrågan på tjänster. Enligt internationella utredningar vore till och med skatteförhöjningar ett bättre medel för att balansera de offentliga finanserna än att skära ner den offentliga konsumtionen.

Den samlade efterfrågan har en central betydelse för den ekonomiska tillväxten och arbetslöshetsgraden. Regeringen bör inse att också de eventuella fördelarna med strukturreformerna är bundna till hur den totala efterfrågan utvecklas. I en kapitalistisk ekonomi kommer produktionen och sysselsättningen igång om det finns efterfrågan på varor och tjänster. Inhemsk efterfrågan

är viktig också i en exportdriven tillväxtstrategi; framgång i exportindustrin förutsätter nämligen referenser som är lättast att få i hemlandet. Planen för de offentliga finanserna 2015—2018 fokuserar inte på den totala efterfrågan utan i stället på en ökning av utbudet av arbetskraft som en tillväxtfaktor trots att den inte är till någon nytta om den totala efterfrågan inte ökar.

Industripolitiken har av hävd varit viktig för att upprätthålla en total efterfrågan. Fram till lågkonjunkturen under 1990-talet var Finlands investeringsgrad i genomsnitt ca 30 procent medan den senare har varit kring 20 procent. De offentliga finanserna måste sikta på att öka investeringsgraden, men planen för de offentliga finanserna 2015—2018 erbjuder ingen förändring i det avseendet.

Beroende en aning på hur man räknar har Finland förlorat ca 60 000—100 000 industriella arbetstillfällen på tio år. Det är en följd inte bara av omställningar i den globala marknads- och logistikkedjan utan också av att vår egen industripolitik är oförmögen att stärka den inhemska produktionen. Planen för de offentliga finanserna bör innehålla nya politiska åtgärder för att stärka den inhemska industrin. Skattepolitiken bör sikta på att öka de inhemska investeringarna och sysselsättningen i hemlandet måste också vara ett villkor för företagsstöd. Statsägda bolag får inte bara ses som potentiella källor till försäljningsintäkter för staten, utan också som medel för att utveckla samhällsekonomin. Staten kan inte bara maximera penningströmmarna från sina bolag, den bör också bidra till att öppna för en stadig ökning av samhällsekonomin.

Regeringen begår ett dubbelt misstag genom att inte rikta intäkterna från försäljning av statens egendom på sysselsättningsfrämjande åtgärder i sin helhet, som t.ex. skötsel av eftersatt underhåll. Att sköta eftersatt underhåll i fråga om t.ex. väginfrastrukturen och mögelskolorna skulle skapa arbete och aktivera den inhemska marknaden. Dessutom vore det en placering i

framtiden. Att amortera statsskulden, vars ränta är billig, är inte det bästa sättet att använda intäkterna för försäljning av statlig egendom.

Avvikande mening

Jag föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 13 maj 2014

Jari Myllykoski /vänst